

Ανορθωτικό Κόμμα Εργαζόμενου Λαού
Κεντρική Επιτροπή

ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ 3

25 Μαΐου 2023

Εξοχότατο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας
κ. Νίκο Χριστοδουλίδη

ΘΕΜΑ: Προτάσεις για ζητήματα της τουρκοκυπριακής κοινότητας και τις διακοινοτικές σχέσεις

Όπως είχαμε προτείνει στην τελευταία συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου, σας αποστέλλουμε σειρά προτάσεων για θέματα που αφορούν την τουρκοκυπριακή κοινότητα και τις διακοινοτικές σχέσεις.

Αναντίλεκτα, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ουσιαστικό πολιτικό καθήκον να διατηρεί και να προωθεί τα ζητήματα που αφορούν την τουρκοκυπριακή κοινότητα, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του κυπριακού λαού. Περαιτέρω, ενώ συνεχίζονται οι συνθήκες του απαράδεκτου διχοτομικού στάτους κβο, η προοπτική επανένωσης του τόπου μας επιβάλλει τόσο τη διασφάλιση της αρμονικής σχέσης της Κυπριακής Δημοκρατίας με τους Τουρκοκύπριους όσο και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης ανάμεσα στις δύο κοινότητες στο πλαίσιο των προσπαθειών για συνολική επίλυση του Κυπριακού.

Η κοινωνικοοικονομική κατάσταση στα κατεχόμενα, οι πολιτικές πολιτισμικής και οικονομικής αφομοίωσης καθώς και η ευρύτερη εξάρτηση από την Τουρκία, εμβαθύνουν τα πολλαπλά προβλήματα της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Σ' αυτό το πλαίσιο, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει επιπρόσθετο ρόλο να παρέχει διέξοδο, στο βαθμό που το επιτρέπουν οι τρέχουσες πολιτικές συνθήκες, ώστε οι Τουρκοκύπριοι να μην στρέφονται προς την Τουρκία αλλά προς την Κυπριακή Δημοκρατία για επίλυση των διαφόρων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Επιπρόσθετα, πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη η τοποθέτηση του ΓΓ του ΟΗΕ στην πρόσφατη Έκθεσή του ότι, *«οι πλευρές καλούνται να μειώσουν τα τρέχοντα εμπόδια στις διακοινοτικές επαφές»* και παροτρύνει τα μέρη *«να συμφωνήσουν και να υλοποιήσουν περαιτέρω Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης που μπορούν να συμβάλουν σε ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τη λύση του Κυπριακού»*.

Πιο κάτω παρατίθεται σειρά εισηγήσεων για θέματα που αφορούν τόσο τις σχέσεις των Τουρκοκυπρίων με την Κυπριακή Δημοκρατία, όσο και τις διακοινοτικές σχέσεις.

1. Δημόσια υπηρεσία και τουρκική γλώσσα

- Ίδρυση **Γραφείου Τουρκοκυπριακών υποθέσεων** το οποίο να επιλαμβάνεται των ζητημάτων που αφορούν τις σχέσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας με την Τουρκοκυπριακή κοινότητα.
- Ειδική **τηλεφωνική γραμμή** για τουρκόφωνους σε υπηρεσίες άμεσης ανάγκης (αστυνομία, πυροσβεστική, νοσοκομεία κλπ.)
- Διεύρυνση της χρήσης της τουρκικής γλώσσας σε **έγγραφα, αιτήσεις και πιστοποιητικά του δημοσίου**. Έχει διαπιστωθεί ότι πολλές αιτήσεις δεν υπάρχουν στην τουρκική.
- Περαιτέρω ένταξη Τουρκοκυπρίων **σε τομείς του δημόσιου τομέα** (π.χ. διδασκαλία Τουρκικής σε σχολεία, Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης ΚΙΕ κλπ) **εκεί που κρίνεται αναγκαίο για την πρόωση ζητημάτων που αφορούν την τουρκοκυπριακή κοινότητα**.

2. Κανονισμός της Πράσινης Γραμμής

- Διεύρυνση του καταλόγου των προϊόντων και υπηρεσιών που επιτρέπονται σύμφωνα με τον Κανονισμό της Πράσινης Γραμμής.
- Μαθήματα επιμόρφωσης προς Τουρκοκύπριους παραγωγούς / εμπόρους για συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό κεκτημένο με εμπλοκή αρμοδίων φορέων της ΚΔ (π.χ. Γενικό Χημείο Κράτους, Υπουργείο Γεωργίας κλπ).

3. Οδοφράγματα

- **Διάνοξη νέων οδοφραγμάτων**. Επίσπευση της συζήτησης στο επίπεδο της αρμόδιας Δικαιοτικής Τεχνικής Επιτροπής για διάνοξη οδοφραγμάτων σε Λευκωσία για πεζούς και οχήματα (Πύλη Πάφου, Πύλη Αμμοχώστου, Μια Μηλιά), Πυρόι και Κόκκινα.
- **Ασφάλιση οχημάτων**. Μέσω της αρμόδιας Τεχνικής Επιτροπής, ρύθμιση του τρόπου ασφάλισης των ελληνοκυπριακών οχημάτων που διακινούνται στα κατεχόμενα ώστε να αντιμετωπιστούν τα φαινόμενα αισχροκέρδειας¹.
- Ρυθμίσεις για **ταχύτερη διέλευση** στα οδοφράγματα για τους Τουρκοκύπριους που εργάζονται, φοιτούν ή παίρνουν τα παιδιά τους σε σχολεία στις ελεύθερες περιοχές (fast track διαδικασίες)².

4. Εργασιακά

- Επίλυση των προβλημάτων που παρουσιάζονται με διάφορα πιστοποιητικά κατά την άσκηση των δικαιωμάτων των Τουρκοκυπρίων στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων (π.χ. πιστοποιητικά γάμου κ.α)

¹ Εδώ και ένα χρόνο παρατηρείται αισχροκέρδεια αφού επιβάλλεται η υποχρεωτική ασφάλιση στα οδοφράγματα σε τιμές σχεδόν εξαπλάσιες από αυτές που ασφαλιζονται τα τ/κ οχήματα στα κατεχόμενα.

² Στις κατηγορίες ατόμων που αναφέρονται ενδεχομένως να προστεθούν κι άλλες με στόχο τη διευκόλυνση όσων περνούν τα οδοφράγματα σε καθημερινή βάση.

- Ενθάρρυνση των Τουρκοκυπρίων για κατάρτιση σε επαγγέλματα για τα οποία υπάρχουν ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό.

5. Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη Τουρκοκυπρίων

Διεύρυνση των κατηγοριών ασθενειών που μπορούν να καλύπτονται Τουρκοκύπριοι οι οποίοι δεν είναι εγγεγραμμένοι στο ΓΕΣΥ, **όπως ασθενείς με χρόνιες και σοβαρές ασθένειες.**

6. Στήριξη δικοινοτικών πρωτοβουλιών

- Ίδρυση **Ταμείου επιχορήγησης** πρωτοβουλιών διακοινοτικής συνεργασίας.
- **Πολιτισμός.** Θέσπιση προγραμμάτων επιχορήγησης δικοινοτικής πολιτιστικής δημιουργίας. Το Υφυπουργείο Πολιτισμού μπορεί να θεσπίσει ειδικά ταμεία επιχορήγησης.
- **Αθλητισμός**
 - Επιχορήγηση ομάδων/ομοσπονδιών που εντάσσουν Τουρκοκύπριους αθλητές.
 - Θέσπιση κινήτρων σε Τουρκοκύπριους αθλητές να ενταχθούν σε ομοσπονδίες / ομάδες που λειτουργούν στις ελεύθερες περιοχές (π.χ. κάλυψη εξόδων μεταφορικών κ.α.).
- **MME – Επικοινωνία**
 - Επιχορήγηση τηλεοπτικών, ραδιοφωνικών και διαδικτυακών προγραμμάτων που αφορούν / εντάσσουν και τις δύο κοινότητες.
 - Αναβάθμιση των δικοινοτικών προγραμμάτων του ΡΙΚ.
- **Άλλες πρωτοβουλίες.** Προγράμματα επιχορήγησης διαφόρων πρωτοβουλιών σε επίπεδο της κοινωνίας που έχει ως βασικό χαρακτηριστικό τη διακοινοτική συνεργασία (π.χ. περιβάλλον, εκπαίδευση, επιχειρηματική δραστηριότητα κ.α.).

7. Δικοινοτικές Τεχνικές Επιτροπές

- Ενεργοποίηση των Τεχνικών Επιτροπών που έχουν ατονήσει στο έργο τους.
- Ανανέωση της σύνθεσης των επιτροπών εκεί και όπου χρειάζεται, αφού πρώτα γίνει αξιολόγηση του έργου τους.

8. Κλίμα συμφιλίωσης και αλληλοκατανόησης

Αφαίρεση μηνυμάτων που προάγουν τη μισαλλοδοξία σε χώρους συχνής συνεύρεσης των δύο κοινοτήτων. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι να επιδεικνύεται η πρόθεση της ελληνοκυπριακής πλευράς για ειρηνική και διπλωματική επίλυση του Κυπριακού.

9. Παιδεία

- Να προωθηθεί ο στόχος της επαναπροσέγγισης και προώθησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων που εντάσσουν όλες τις κοινότητες / θρησκευτικές ομάδες της Κύπρου.

- Να προσφερθούν διευκολύνσεις για μόρφωση και επιμόρφωση Τουρκοκυπρίων στα Κρατικά Πανεπιστήμια καθώς και στα επιμορφωτικά Μεταλυκειακά Κέντρα Κατάρτισης.
- Να εξεταστεί η δυνατότητα συμμετοχής Τουρκοκύπριων μαθητών / φοιτητών στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus μέσω του ΙΔΕΠ³.

10.Ιθαγένεια της ΚΔ

Πρέπει να ενδιαθρίψουμε στο ζήτημα κάποιων κατηγοριών Τουρκοκυπρίων στους οποίους δεν δίνεται η ιθαγένεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, **όπως παιδιά μεικτών γάμων, αναγνωρίζοντας την ίδια στιγμή την πολιτική δυσκολία** που προκαλεί ο κίνδυνος της δημογραφικής αλλοίωσης του πληθυσμού.

Κατά τη δική μας εκτίμηση, οι πιο πάνω εισηγήσεις αποτελούν τους βασικότερους τομείς ζητημάτων που πρέπει να επιλυθούν ή να προωθηθούν από πλευράς του κράτους. Ως ΑΚΕΛ είμαστε έτοιμοι για περαιτέρω διευκρινήσεις και υποβολή επιπρόσθετων προτάσεων σε συγκεκριμένα ζητήματα σε σχέση με τα πιο πάνω.

Με εκτίμηση,

Στέφανος Στεφάνου
Γενικός Γραμματέας ΚΕ ΑΚΕΛ

³ «Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης». Ο επίσημος φορέας της ΚΔ που συμμετέχει στο πρόγραμμα Erasmus.